

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 201/2017-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. marca 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], t. č. [REDAKČIA], pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 81/2016 a jeho uznesením z 1. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. januára 2017 doručená sťažnosť [REDAKČIA], t. č. [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 81/2016

(ďalej len „postup krajského súdu“) a jeho uznesením z 1. decembra 2016 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

V sťažnosti sťažovateľ uviedol, že žiadosťou o prepustenie z väzby z 3. novembra 2016 (ďalej len „žiadosť o prepustenie z väzby“) sa domáhal preskúmania zákonnosti väzby, do ktorej bol vzatý uznesením Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 200/2016 z 2. septembra 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu o vzatí do väzby“) z dôvodu uvedeného v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Proti uzneseniu o vzatí do väzby nepodal sťažnosť.

V žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľ namietal konanie, ktoré predchádzalo jeho vzatiu do väzby. Sťažovateľ namietal to, že pred vydaním uznesenia o vzatí do väzby bol pred sudcu predvedený bez toho, aby o výsluchu mal vedomosť, ako aj spôsob doručenia návrhu Okresnej prokuratúry Pezinok (ďalej aj „okresná prokuratúra“) na jeho vzatie do väzby.

Uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 32/2016 z 21. novembra 2016 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bola jeho žiadosť o prepustenie z väzby podľa ustanovenia § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietnutá. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd uznesením tak, že ju podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Sťažovateľ krajskému súdu vytýka nedostatočné odôvodnenie jeho uznesenia vzhľadom na to, že krajský súd neuvádza konkrétne konania sťažovateľa, ktoré by potvrdzovali, že bol v minulosti trestaný za majetkovú trestnú činnosť a z ktorých konaní vyvodil záver o tom, že je recidivista. Podľa názoru sťažovateľa v odôvodnení uznesenia krajského súdu absentujú konkrétne okolnosti týkajúce sa jeho osoby, pokiaľ väzobný dôvod má podľa názoru krajského súdu vyplývať „z osoby obvineného“. V ďalšom sťažovateľ namieta, že pred rozhodnutím o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu nebol krajským súdom, ktorý rozhodoval na neverejnom zasadnutí, vypočutý.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti takto:

„1. Krajský súd v Bratislave svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo/81/2016 a rozhodnutím zo dňa 1.12.2016, porušil právo sťažovateľa byť vypočutý

pred rozhodnutím o väzbe, právo byť prepustený, ak sa ukáže, že väzba je nezákonná, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, právo na kontradiktórne konanie, právo byť zbavený slobody len postupom ustanoveným zákonom a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, ods. 3 a 4 dohovoru a podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Krajský súd v Bratislave sp. zn. 4 Tpo 81/2016zo dňa 1.12.2016 sa zrušuje, Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby vo veci znova konal a rozhodol.

3. Priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- €, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu a obsahu námietok sťažovateľa, dospel k záveru, že namietané rozhodnutie je potrebné považovať za legitímny výsledok rozhodovacej činnosti, ktorý vykazuje všetky parametre zákonnosti a ústavnosti a je náležite odôvodnený. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd s poukazom na jednotlivé ustanovenia Trestného poriadku dostatočne vysvetlil, z akého dôvodu bolo nutné konštatovať, že dôvody väzby u sťažovateľa trvajú.

Okrem toho, že krajský súd poukázal na skutkové okolnosti preukazujúce väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, zaoberal sa aj dodržaním procesných garancií významných pre trestné konanie, hlavne pre tú jeho časť, ktorá súvisí s obmedzením osobnej slobody sťažovateľa. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že krajský súd „neuvádza konkrétne konania“, ktoré by „potvrdzovali“, že bol v minulosti trestaný,

ústavný súd konštatuje, že záznamy z registra trestov sťažovateľa a údaje o tom, že v ústave na výkon trestu odňatia slobody bol celkovo päťkrát, sú podrobne rozvedené v uznesení okresného súdu, ktoré vzhľadom na obsahovú spojitosť s uznesením krajského súdu podrobil ústavny súd ústavnoprávnemu prieskumu.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie označených práv z dôvodu, že nebol vypočutý pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu pred senátom druhostupňového súdu. Tým podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu čl. 5 ods. 1, 3 a 4 dohovoru.

Zo zápisnice o rozhodovaní o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu okresného súdu sp. zn. Tp 32/2016 z 21. novembra 2016 vyplýva, že pri rozhodovaní o tom, či dôvody väzby trvajú, bol sťažovateľ vypočutý sudcom pre prípravné konanie. Z predmetnej zápisnice vyplýva, že sťažovateľovi bol poskytnutý dostatočný časový priestor na prečítanie si a oboznámenie sa so stanoviskom Okresnej prokuratúry Pezinok k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu č. k. PV 521/16/1107-45 zo 14. novembra 2016 (ďalej len „stanovisko okresnej prokuratúry“). Zároveň zápisnica obsahuje aj vyhlásenie sťažovateľa o tom, že mal dostatok času na oboznámenie sa so stanoviskom okresnej prokuratúry. Po výsluchu sťažovateľa, vyjadrení obhajcu sťažovateľa a prednesení návrhu prokurátora okresný súd pristúpil k oboznámeniu obsahu súdneho spisu, po ktorom bola sťažovateľovi poskytnutá možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, ku ktorým sťažovateľ nemal pripomienky. Pred vyhlásením uznesenia sudca pre prípravné konanie udelil okresnej prokuratúre, obhajcovi a sťažovateľovi slovo na konečné návrhy. Po vyhlásení uznesenia a jeho odôvodnení sa sťažovateľ po tichej porade s obhajcom vyjadril takto: „*podávam si sťažnosť, ktorú odôvodním písomne*“.

Z tejto zápisnice nevyplýva, že by sťažovateľ žiadal o svoje vypočutie aj pred senátom druhostupňového súdu.

V zmysle § 72 ods. 2 Trestného poriadku pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa

konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a. Z citovaného ustanovenia Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že obvinený musí byť pred rozhodnutím o väzbe vypočutý a zároveň má právo poznať obsah návrhov či žiadostí prokurátora, aby mal možnosť sa k nim pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť.

V namietanom prípade bol sťažovateľ pred rozhodnutím o tom, či dôvody jeho väzby aj naďalej trvajú, vypočutý sudcom pre prípravné konanie, mal možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a jemu a jeho obhajcovi bolo udelené slovo na konečné návrhy. V rámci výsluchu sťažovateľ v podstate len zotrval na obsahu podanej žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť, majúci priestor na tichú poradu s obhajcom, mal aj vedomosť o tom, že sa v danej veci uskutoční druhostupňové konanie, pričom nevyslovil, že by chcel byť vypočutý aj pred krajským súdom rozhodujúcim o jeho sťažnosti. Podstatnou súčasťou procesných záruk v konaní podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v prípadoch, keď pozbavenie osobnej slobody dotknutej osoby spadá pod čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, je aj osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom umožňujúca mu osobne sa k veci vyjadriť, pretože sama osebe predstavuje významnú garanciu rešpektovania práv obvineného (obdobne napr. III. ÚS 84/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 315/06) a za určitých okolností môže predstavovať nevyhnutný predpoklad na rešpektovanie základných procesných garancií uplatniteľných vo veciach týkajúcich sa pozbavenia osobnej slobody väzbou (kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“). Avšak rozhodnutie súdu bez osobnej účasti obvineného v konaní týkajúcom sa preskúmania zákonnosti jeho väzby nemusí v každom jednotlivom prípade predstavovať zásah do základných práv a slobôd obvineného. Rešpektovanie práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a v čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. v relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného v konaní

pred súdom je nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prerokovaných skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu „rovnosti zbraní“ (obdobne III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07). Vychádzajúc z citovanej judikatúry, ako aj zo skutkového stavu, ústavný súd dospel k záveru, že samotnou skutočnosťou, že sťažovateľ nebol vypočutý bezprostredne pred rozhodnutím krajského súdu o ďalšom trvaní jeho väzby, nemohlo dôjsť k porušeniu jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Vzniknutú situáciu je potrebné vnímať vo svetle všetkých okolností daného prípadu. V tomto smere je rozhodujúce, že sťažovateľ bol k dôvodom svojej väzby vypočutý 21. novembra 2016 a pred sudcom pred prípravné konanie mal priestor predstaviť svoje argumenty. Okrem toho svoju sťažnosť prednesenú po vyhlásení uznesenia okresného súdu následne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu, bol mu známy obsah stanoviska okresnej prokuratúry, obsah súdneho spisu a vykonané dôkazy a zároveň neprejavil záujem byť opäť vypočutý aj pred senátom krajského súdu. Podľa názoru ústavného súdu skutočnosť, že sťažovateľ pred rozhodnutím o väzbe bol vypočutý sudcom pre prípravné konanie, spĺňa aj parametre zákonnosti a ústavnosti kladené na periodickú kontrolu zákonnosti väzby zahŕňajúcu aj procesné záruky súvisiace s osobnou prítomnosťou osoby, o ktorej osobnú slobodu ide, v konaní pred všeobecným súdom.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní po zhrnutí už uvedeného nezistil, že by sťažovateľ bol pozbavený slobody inak ako z dôvodov, spôsobom a na čas ustanovený zákonom, teda v rozpore s citovanými článkami ústavy a dohovoru.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. marca 2017